

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	10Sžso/71/2014
Identifikačné číslo spisu:	8014200254
Dátum vydania rozhodnutia:	26.08.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Zuzana Ďurišová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:8014200254.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Ďurišovej a členov senátu JUDr. Jany Henčekovej, PhD. a JUDr. Petra Paludu, v právnej veci žalobcu: N. F., narodená XX.XX.XXXX, E., zastúpená JUDr. Antonom Wagnerom, advokátom, Kudlovská 1, Humenné, proti žalovanému: Ústredie práce, sociálnych vecí a rodiny, Špitálska 8, Bratislava, o preskúmanie zákonnosti rozhodnutia žalovaného č. j. UPS/US1/SSVOPHN/BEZ/2013/28329-0002 zo dňa 17.12.2013 o sociálnu starostlivosť a hmotnú núdzu, na odvolanie žalovaného proti rozsudku Krajského súdu v Prešove č. k. 4S/11/2014-22 zo dňa 15. mája 2014, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Prešove č. k. 4S/11/2014-22 zo dňa 15. mája 2014 p o t v r d z u j e .

Žalovaný j e p o v i n n ý nahradiť žalobcovi na účet jeho advokáta trovy odvolacieho konania z titulu trov právneho zastúpenia vo výške 138,04 Eur v lehote 30 dní od právoplatnosti rozhodnutia.

Odôvodnenie

Krajský súd napadnutým rozsudkom podľa § 250j ods. 2 písm. a) zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „O.s.p.“) zrušil rozhodnutie žalovaného č. j. UPS/US1/SSVOPHN/BEZ/2013/28329-0002 zo dňa 17.12.2013 v spojení s rozhodnutím Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Humenné, pobočka Snina č. HE2/PHNAŠSD/SOC/2013/10596 zo dňa 22.10.2013 a vec vrátil žalovanému na ďalšie konanie. Žalovanému zároveň uložil povinnosť nahradiť žalobcovi trovy konania vo výške 276,08 Eur na účet jeho právneho zástupcu v lehote 15 dní od právoplatnosti rozsudku.

V odôvodnení krajský súd uviedol, že vychádzajúc z administratívneho spisu žalovaného mal za preukázané, že žalobca dňa 10.10.2013 požiadal o príspevok na bývanie s tým, že k žiadosti doložil listinné dôkazy - zmluvu o podnájme družstevného bytu uzatvorenú podľa ustanovenia § 719 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník (ďalej len „O.z.“) a platných Stanov BD Snina zo dňa 02.10.2013, čestné prehlásenie nájomcov družstevného bytu M. N. a C. N. o skutočnosti, že nebývajú v predmetnom družstevnom byte, potvrdenie Bytového družstva Snina o zaplatení nájomného a úhrady za

plnenia poskytované s užívaním bytu alebo preddavkov do fondu prevádzky, údržby a opráv a o zaplatení za plnenia poskytované s užívaním bytu a potvrdenie o zaplatení poplatkov za tuhý komunálny odpad, potvrdenie o odmene za zárobkovú činnosť.

O danej žiadosti žalobcu rozhodol Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Humenné, pracovisko Snina rozhodnutím č. HE2/PHNAŠSD/SOC/2013/10596 zo dňa 22.10.2013 podľa § 26 ods. 2 zákona č. 599/2003 Z. z. o pomoci v hmotnej núdzi a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o pomoci v hmotnej núdzi“) a zákona č. 601/2003 Z. z. o životnom minime a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o životnom minime“) tak, že žalobcovi znížil dávku a príspevky na sumu 123,31 Eur mesačne od 01.10.2013.

O odvolaní žalobcu voči tomuto rozhodnutiu rozhodol žalovaný preskúmaným rozhodnutím tak, že odvolanie žalobcu zamietol a potvrdil rozhodnutie Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny Humenné, pracovisko Snina zo dňa 22.10.2013. Žalovaný dôvodil tým, že má za preukázané, že žalobca nespĺňa v zmysle § 13 ods. 3 písm. a) a písm. b) zákona o pomoci v hmotnej núdzi, podmienky na nárok na príspevok na bývanie, a preto ho nie je možné započítať do sumy nárokov, pričom vychádzal z toho, že žalobca nepredložil a ani nemá uzatvorenú nájomnú zmluvu s vlastníkom bytu. Žalobca predložil len zmluvu o podnájme družstevného bytu zo dňa 02.10.2013, podľa ktorej uzatvoril s nájomcami družstevného bytu zmluvu o podnájme v zmysle § 719 O.z., čo žalovaný nepovažoval za postačujúce. Uviedol, že zákon o pomoci v hmotnej núdzi v ustanovení § 13 ods. 3 písm. a) a písm. b) jednoznačne stanovuje podmienky, za ktorých vzniká občanovi v hmotnej núdzi nárok na príspevok na bývanie, ako aj podmienky, za akých možno príspevok na bývanie započítať do sumy nárokov. V zmysle uvedených ustanovení zákona o pomoci v hmotnej núdzi je pre nárok na bývanie podstatný nájomný vzťah alebo vlastnícky vzťah k bytu alebo rodinnému domu a uhrádzanie nákladov spojených s bývaním. Pri takomto nájomnom vzťahu je potrebné predložiť nájomnú zmluvu uzatvorenú v súlade s ustanoveniami § 685 - 716 O.z. Z uvedeného potom vyplýva, že nárok vzniká len v prípade uzatvorenia nájomnej zmluvy medzi vlastníkom (prenajímateľom) a nájomcom, a teda príspevok na bývanie nemožno priznať na základe zmluvy o podnájme uzatvorenej podľa § 719 O.z. medzi nájomcom a podnájomníkom.

Žalovaný mal z predloženého potvrdenia o odmene za zárobkovú činnosť zo dňa 10.10.2013 preukázané, že žalobca mal v mesiaci september v zmysle ustanovenia § 5 ods. 4 písm. a) zákona o pomoci v hmotnej núdzi čistý príjem vo výške 12,99 Eur zaokrúhlene, preto priznal žalobcovi a spolu posudzovanej osobe dávku v hmotnej núdzi a príspevky v sume 123,31 Eur mesačne od 01.10.2013.

Súd prvého stupňa, bez nariadenia pojednávania v zmysle ustanovenia § 250f ods. 1 O.s.p., preskúmal napadnuté rozhodnutie žalovaného spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo a dospel k záveru, že žaloba žalobcu je dôvodná.

Skonštatoval, že preskúmaním veci zistil, že správne orgány nepostupovali v súlade s citovanými ustanoveniami zákona o pomoci v hmotnej núdzi a nárok žalobcu nesprávne právne posúdili.

Krajský súd vyslovil názor, že správne orgány pri rozhodovaní o žiadosti žalobcu o príspevok na bývanie postupovali podľa § 13 ods. 3 písm. a) a písm. b) zákona o pomoci v hmotnej núdzi úzko a administratívne keď konštatovali, že žalobca nepredložil a nemal uzatvorenú nájomnú zmluvu s vlastníkom bytu, ale predložil zmluvu o podnájme družstevného bytu, a preto nespĺnil podmienky podľa ustanovenia § 13 ods. 3 písm. a) a písm. b) zákona o pomoci v hmotnej núdzi, a preto mu nevznikol nárok na príspevok na bývanie a nebolo ho možné započítať do sumy nárokov.

Takýto postup voči žalobcovi je podľa názoru prvostupňového súdu nespravodlivý, pretože podnájomný vzťah je postavený na úroveň nájomného vzťahu a z toho je potom potrebné vychádzať pri rozhodovaní o nároku na bývanie pre žalobcu.

Krajský súd na základe uvedeného podľa § 250j ods. 2 písm. a) O.s.p. zrušil rozhodnutie žalovaného a vec mu vrátil na ďalšie konanie. Uložil mu povinnosť opätovne posúdiť nárok žalobcu na príspevok na

bývanie s tým, že aj keď ustanovenie § 13 ods. 3 písm. a) a b) zákona o pomoci v hmotnej núdzi výslovne neuvádza podnájomný vzťah, má ho považovať za vzťah podobný k vzťahu nájomnému a vo veci opätovne rozhodnúť.

Iné námietky žalobcu vo vzťahu k nedostatočnému výroku rozhodnutia, ktorý hodnotil žalobca ako nejasný a neurčitý, nepovažoval súd prvého stupňa za dôvodné s poukazom na skutočnosť, že správne orgány pri vydaní rozhodnutia vychádzali zo zákona o pomoci v hmotnej núdzi, kedy sa rozhoduje o dávkach a príspevkoch bez toho, aby bolo potrebné vo výroku rozhodnutia presne uviesť, o aké dávky a príspevky sa jedná.

Rozsudok krajského súdu napadol žalovaný včas podaným odvolaním, v ktorom namietal jeho výrok v celom rozsahu s tým, že v plnom rozsahu odkázal na vyjadrenie k žalobe. Uviedol, že nájom je právny vzťah, ktorý existuje medzi prenajímateľom a nájomcom. Prenajímateľ nájomcovi za úhradu prenecháva do dočasného užívania byt vo vopred dohodnutom rozsahu. Podnájom vzniká v prípade, že nájomca, teda nie prenajímateľ (vlastník bytu), poskytuje do užívania dotknutú vec inej, t. j. tretej osobe.

S poukazom na ustanovenie § 13 ods. 3 písm. a) a b) zákona o pomoci v hmotnej núdzi poukázal na skutočnosť, že pre nárok na príspevok na bývanie je podstatný nájomný vzťah k bytu, ktorý sa preukazuje nájomnou zmluvou uzatvorenou v súlade s § 685 - 716 O.z. medzi vlastníkom bytu a nájomcom a uhrádzanie nákladov spojených s bývaním. Z uvedeného následne vyvodil, že príspevok na bývanie preto nepatrí na základe zmluvy o podnájme uzatvorenej podľa § 719 O.z. medzi nájomcom a podnájomníkom.

Žalovaný má za to, že pri vydaní preskúmaného rozhodnutia nedošlo z jeho strany k porušeniu zákona. Naopak, pri vydaní napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa došlo k vade uvedenej v § 205 ods. 2 písm. f) O.s.p., a teda, že rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Preto žalovaný navrhol napadnuté rozhodnutie krajského súdu zmeniť a rozhodnúť o zamietnutí žaloby.

Žalovaný namietal aj výrok rozsudku súdu prvého stupňa v časti trov konania. Namietal, že stanovenie sumy je pre chybu v písaní nezrozumiteľné, pretože suma je priznaná po 30 Eur za dva úkony (prevzatie a príprava zastúpenia a spísanie žaloby) a 2 x režijný paušál po 8,04 Eur, spolu vo výške 276,08 Eur. Žalovaný dospel k záveru, že súd určil výšku trov konania podľa § 11 ods. 4 prvej vety vyhlášky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (ďalej len „vyhláška“) v 1/6 výpočtového základu v sume 130 Eur za úkon.

Ďalej vyjadril nesúhlas so zaplatením náhrady trov konania v určenej sume a jej výšku považoval za nedôvodnú. Poukázal na ustanovenie § 11 ods. 4 vyhlášky s tým, že konanie podľa zákona o pomoci v hmotnej núdzi je konaním o sociálnej službe, ktorá sa poskytuje občanom v hmotnej núdzi, a preto bolo potrebné stanoviť odmenu v 1/13 výpočtového základu, čo podľa názoru žalovaného zodpovedá aj ustálenému právnomu názoru a praxi slovenských súdov a rozhodnutiam Najvyššieho súdu Slovenskej republiky.

Taktiež upriamil pozornosť na ustanovenie § 11 ods. 1 písm. a) vyhlášky a na možný postup v zmysle tohto ustanovenia pri výpočte výšky odmeny za jeden úkon právnej služby.

Na záver dodal, že krajský súd v časti trov konania nerozhodol správne a navrhol, aby odvolací súd preskúmal napadnutý rozsudok aj v časti trov konania, a aby pri určení výšky trov konania prihliadol na ním uvedené skutočnosti.

Žalobca vo vyjadrení k odvolaniu uviedol, že napadnutý rozsudok považuje za vecne správny, preto ho navrhol potvrdiť. Vyjadril názor, že bol ukrátený na svojich subjektívnych právach nielen rozhodnutím žalovaného, ale aj rozhodnutím správneho orgánu prvého stupňa, ktoré spoločne s postupom správnych orgánov, ktoré predchádzali vydaniu týchto správnych rozhodnutí, považuje za nezákonné.

Nestotožnil sa s tvrdením žalovaného, že pre nárok na príspevok na bývanie je podstatný nájomný vzťah k bytu, ktorý sa preukazuje nájomnou zmluvou v súlade s § 685 - 716 O.z. medzi vlastníkom bytu a nájomcom a uhrádzanie nákladov spojených s bývaním. Podľa žalobcu ide v takomto prípade o značne zúženú interpretáciu platného zákona, ktorého citáciu však ani samotný zákon o pomoci v hmotnej núdzi v § 13 ods. 3 písm. a) a písm. b) neuvádza. Dodal, že žalovaný v odvolaní neuviedol nič iné, ako to, čo uviedol vo svojom rozhodnutí, tak ako prvostupňový správny orgán vo svojom rozhodnutí.

Žalobca sa nestotožnil s názorom žalovaného, že príspevok na bývanie nepatrí na základe zmluvy o podnájme uzatvorenej podľa § 719 O.z. medzi nájomcom a podnájomníkom, pretože tak, ako to bolo konštatované aj v napadnutom prvostupňovom rozsudku, ustanovenie § 719 O.z., ktoré zakotvuje inštitút podnájomu bytu, je vzhľadom k nájmu bytu vzťahom akcesorickým a patrí medzi odvodený právny dôvod užívania bytu, závislý svojím obsahom a trvaním od nájomného vzťahu a je vo svojej podstate osobitným prípadom nájomného vzťahu, preto žalobca dodal, že trvá na svojej žalobe a jej dôvodoch.

Žalobca vyčítal žalovanému, že ak by mal prehľad o tom, či jeho inštitúcie poskytujú zákonné príspevky aj na základe zmlúv o podnájme, tak by pri zodpovednej kontrole zistil, že s tým niektoré podriadené inštitúcie problém nemajú a tieto príspevky poskytujú na základe zmlúv o podnájme, preto by sa mal zamyslieť, ako tieto inštitúcie interpretujú príslušné zákonné normy pri uplatňovaní v praxi a či v tejto otázke používajú ním riadené inštitúcie rovnaké kritériá.

Ďalej mal za to, že zo strany žalovaného, ako aj zo strany prvostupňového správneho orgánu došlo pri vydaní napadnutých rozhodnutí k porušeniu zákonnosti, a že súd prvého stupňa vec správne posúdil. Preto považoval odvolanie žalovaného za účelové a nedôvodné a navrhol potvrdiť rozsudok prvostupňového súdu.

Vo vzťahu k odvolaniu žalovaného proti výroku o trovách uviedol, že rozhodnutie ponecháva na rozhodnutie súdu.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p.), preskúmal napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa spolu s konaním, ktoré mu predchádzalo bez nariadenia pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a jednomyseľne dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné, pretože napadnutý rozsudok je vo výroku vecne správny; preto ho po preskúmaní opodstatnenosti odvolacích dôvodov postupom podľa § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. potvrdil. Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 26.08.2015 po tom, čo deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený na úradnej tabuli a internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (www.nsud.sk) najmenej päť dní vopred (§ 156 ods. 1 a 3 O.s.p.).

Podľa § 5 ods. 4 písm. a) zákona č. 599/2003 Z. z., za príjem sa pri posudzovaní hmotnej núdze, zabezpečení základných životných podmienok a pomoci v hmotnej núdzi na účely tohto zákona nepovažuje 25 % z príjmu zo závislej činnosti osôb.

Podľa § 6 zákona č. 599/2003 Z. z., príjem na účely posudzovania hmotnej núdze, zabezpečenia základných životných podmienok a pomoci v hmotnej núdzi sa zisťuje za kalendárny mesiac, v ktorom bola podaná žiadosť o posúdenie hmotnej núdze, zabezpečenie základných životných podmienok a pomoc v hmotnej núdzi; pritom sa prihliada na priemerný mesačný príjem za posledných 12 kalendárnych mesiacov pred podaním žiadosti.

Podľa § 13 ods. 1 zákona č. 599/2003 Z. z., príspevok na bývanie patrí občanovi v hmotnej núdzi a fyzickým osobám, ktoré sa s občanom v hmotnej núdzi spoločne posudzujú, na úhradu nákladov spojených s bývaním na pomoc v hmotnej núdzi, ak splnili podmienky nároku na dávku, ak odseky 9 až 11 neustanovujú inak.

Podľa § 13 ods. 2 písm. b) zákona č. 599/2003 Z. z., príspevok na bývanie je 89,20 eura mesačne, ak ide o občana v hmotnej núdzi a fyzické osoby, ktoré sa s občanom v hmotnej núdzi spoločne posudzujú.

Podľa § 13 ods. 3 písm. a) a b) zákona č. 599/2003 Z. z., občan v hmotnej núdzi a fyzické osoby, ktoré sa s občanom v hmotnej núdzi spoločne posudzujú, majú nárok na príspevok na bývanie, ak občan v hmotnej núdzi alebo niektorá z fyzických osôb, ktorá sa s občanom v hmotnej núdzi spoločne posudzuje podľa § 4 je vlastníkom bytu, vlastníkom rodinného domu, nájomcom bytu alebo nájomcom rodinného domu alebo nájomcom obytnej miestnosti v zariadení určenom na trvalé bývanie a uhrádza náklady spojené s bývaním a predloží doklad o zaplatení týchto nákladov za predchádzajúcich šesť po sebe nasledujúcich kalendárnych mesiacov alebo preukáže uznanie dlhu a dohodu o splátkach v prípade, že má nedoplatky spojené s úhradou nákladov spojených s bývaním.

Podľa § 26 ods. 2 zákona č. 599/2003 Z. z., úrad dávku a príspevky odníme a ich výplatu zastaví alebo ich zvýši, alebo zníži a vyplatí ich vo vyššej sume alebo v nižšej sume, ak sa zmenia skutočnosti rozhodujúce na vznik nároku.

Podľa § 244 ods. 1 O.s.p., v správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy.

Podľa § 247 ods. 1 O.s.p. podľa ustanovení tejto hlavy sa postupuje v prípadoch, v ktorých fyzická alebo právnická osoba tvrdí, že bola na svojich právach ukrátená rozhodnutím a postupom správneho orgánu, a žiada, aby súd preskúmal zákonnosť tohto rozhodnutia a postupu.

Úlohou odvolacieho súdu bolo v intenciách odvolacích dôvodov posúdiť rozsudok prvostupňového súdu a zákonnosť rozhodnutia žalovaného, ktorým zamietol odvolanie žalobcu a potvrdil prvostupňové rozhodnutie, ktorým sa žalobcovi znížila dávka a príspevky na sumu 123,31 Eur mesačne od 01.10.2013.

V danej veci má odvolací súd z administratívneho spisu za preukázané, že žalobca dňa 10.10.2013 požiadal o príspevok na bývanie s tým, že doložil do spisu zmluvu o podnájme družstevného bytu uzatvorenú podľa ustanovenia § 719 O.z. a platných Stanov BD Snina zo dňa 02.10.2013, čestné prehlásenie nájomcov družstevného bytu M. N. a C. N. o tom, že nebývajú v predmetnom družstevnom byte, potvrdenie Bytového družstva Snina o zaplatení nájomného a úhrady za plnenia poskytované s užívaním bytu alebo preddavkov do fondu prevádzky, údržby a opráv a o zaplatení za plnenia poskytované s užívaním bytu a potvrdenie a o zaplatení poplatkov za tuhý komunálny odpad, potvrdenie o mzde/odmene za zárobkovú činnosť.

O tejto žiadosti rozhodol prvostupňový správny orgán - Úrad práce sociálnych vecí a rodiny Humenné, pobočka Snina rozhodnutím č. HE2/PHNAŠSD/SOC/2013/10596 zo dňa 22.10.2013 tak, že žalobcovi znížil dávku a príspevky na sumu 123,31 Eur mesačne od 01.10.2013.

Žalovaný odvolanie žalobcu zamietol a rozhodnutie prvostupňového správneho orgánu potvrdil. Svoje rozhodnutie žalovaný opieral o ustanovenie § 13 ods. 1 písm. a) a b) zákona o pomoci v hmotnej núdzi s tým, že žalobca nepredložil nájomnú zmluvu podľa ustanovení § 685 - 716 O.z., preto mu nevznikol nárok na príspevok na bývanie.

Podmienky priznania a poskytovania príspevku na bývanie upravuje § 13 zákona o pomoci v hmotnej núdzi. Občan v hmotnej núdzi a fyzické osoby, ktoré sa s občanom v hmotnej núdzi spoločne posudzujú, majú nárok na príspevok na bývanie, ak spĺňajú podmienky stanovené v ustanovení § 13 ods. 1 písm. a) a b) zákona o pomoci v hmotnej núdzi, a to, že občan v hmotnej núdzi alebo niektorá z fyzických osôb, ktorá sa s občanom v hmotnej núdzi spoločne posudzuje podľa § 4 je vlastníkom bytu, vlastníkom rodinného domu, nájomcom bytu alebo nájomcom rodinného domu alebo nájomcom obytnej miestnosti v zariadení určenom na trvalé bývanie a súčasne uhrádza náklady spojené s bývaním a predloží doklad o zaplatení týchto nákladov za predchádzajúcich šesť po sebe nasledujúcich

kalendárnych mesiacov alebo preukáže uznanie dlhu a dohodu o splátkach v prípade, že má nedoplatky spojené s úhradou nákladov spojených s bývaním.

Je nevyhnutné uviesť, že okrem všeobecného inštitútu nájomnej zmluvy upravenej vo všeobecných ustanoveniach Občianskeho zákonníka (§ 663 - 684 O.z.) je potrebné rozlišovať aj osobitné druhy nájmov, napríklad podnájom bytu, resp. časti bytu podľa ustanovenia § 719 O.z. Prenechanie bytu alebo časti bytu v zmysle § 719 O.z. sa uskutočňuje prostredníctvom právnej formy podnájmu, na základe ktorého vzniká právny vzťah medzi nájomcom a podnájomníkom. Podnájom je odvodený od nájmu bytu, čo znamená, že podnájom je vzťahom akcesorickým a závisí od nájomného vzťahu ako vzťahu hlavného. Jeho akcesorická povaha spočíva hlavne v tom, pokiaľ ide o jeho vznik, že predpokladá existenciu hlavného záväzku, t.j. nemôže vzniknúť bez hlavného záväzku, pokiaľ ide o jeho zánik, takisto závisí od zániku hlavného právneho vzťahu a pokiaľ ide o jeho obsah, akcesorický vzťah je podmienený zásadne obsahom hlavného právneho vzťahu, aj keď nemusí byť vždy rovnaký, nakoľko môže byť vymedzený aj užšie. Podnájom teda predstavuje druhotný právny dôvod užívania bytu, ktorý je podmienený nájomným vzťahom s tým, že je ho možné považovať za osobitný druh nájomného vzťahu. Osobitne to platí v prípade družstevného bytu, ktorý zostal vo vlastníctve bytového družstva a ktorý prenajali jeho nájomcovia v súlade so stanovami družstva.

S prihliadnutím na uvedené ustanovenie zákona, akcesorickú povahu podnájmu vo vzťahu k nájmu a účel zákona o pomoci v hmotnej núdzi, sa odvolací súd stotožnil so záverom súdu prvého stupňa, že v danom prípade je potrebné pri rozhodovaní o nároku žalobcu na príspevok na bývanie vychádzať z rovnocennosti podnájomného a nájomného vzťahu.

Predmetom odvolacieho konania bolo aj preskúmanie rozsudku krajského súdu v časti výroku o náhrade trov konania a posúdenie otázky, či poskytovanie príspevku na bývanie je vecou sociálnych služieb v zmysle ustanovenia § 11 ods. 4 druhej vety vyhlášky, teda či odmena za jeden úkon právnej služby má byť určená vo výške 1/13 výpočtového základu.

Z rozhodnutia súdu prvého stupňa je zrejmé, že tento podľa § 250k ods. 1 O.s.p. priznal žalobcovi náhradu trov konania vo výške 276,08 Eur, podľa vyúčtovania trov konania právneho zástupcu žalobcu za 2 úkony právnej služby - prevzatie a príprava zastúpenia vrátane porady s klientom a spísanie žaloby každý po 130 Eur a 2 - krát režijný paušál po 8,04 Eur.

Odvolací súd súhlasí s námietkou žalovaného, že v odôvodnení napadnutého rozsudku krajský súd uvádza, že priznal úspešnému účastníkovi konania náhradu trov konania za 2 úkony právnej služby po 30 Eur, hoci správne malo ísť o 130 Eur; nepovažuje však v dôsledku tejto chyby v písaní jeho rozhodnutie o trovách konania za nezrozumiteľné.

Odvolací súd považuje za nedôvodnú aj námietku žalovaného o nesprávnej aplikácii § 11 ods. 4 vyhlášky č. 655/2004 Z. z. v znení neskorších predpisov z dôvodu, že predmetná vec je vecou sociálnych služieb, poskytovaných občanom v hmotnej núdzi, a preto bolo potrebné stanoviť odmenu za jeden úkon právnej služby vo výške 1/13 výpočtového základu.

Podľa § 1 ods. 3 vyhlášky č. 655/2004 Z. z., výpočtovým základom na účely tejto vyhlášky je priemerná mesačná mzda zamestnanca hospodárstva Slovenskej republiky za prvý polrok predchádzajúceho kalendárneho roka.

Podľa § 11 ods. 4 vyhlášky č. 655/2004 Z. z., základná sadzba tarifnej odmeny za jeden úkon právnej služby je jedna šestina výpočtového základu vo veciach zastupovania v konaniach podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku. V dávkových veciach sociálneho poistenia, vo veciach sociálnych služieb a vo veciach preskúmavania rozhodnutia o priestupkoch patrí odmena za jeden úkon právnej služby vo výške jednej trinástiny výpočtového základu.

Podľa § 1 zákona č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách v znení neskorších predpisov (ďalej len

„zákon o sociálnych službách“), tento zákon upravuje právne vzťahy pri poskytovaní sociálnych služieb, financovanie sociálnych služieb a dohľad nad poskytovaním sociálnych služieb.

Podľa § 2 ods. 1 zákona č. 448/2008 Z. z., sociálna služba je odborná činnosť, obslužná činnosť alebo ďalšia činnosť alebo súbor týchto činností, ktoré sú zamerané na

- prevenciu vzniku nepriaznivej sociálnej situácie, riešenie nepriaznivej sociálnej situácie alebo zmiernenie nepriaznivej sociálnej situácie fyzickej osoby, rodiny alebo komunity,
- zachovanie, obnovu alebo rozvoj schopnosti fyzickej osoby viesť samostatný život a na podporu jej začlenenia do spoločnosti,
- zabezpečenie nevyhnutných podmienok na uspokojovanie základných životných potrieb fyzickej osoby,
- riešenie krízovej sociálnej situácie fyzickej osoby a rodiny,
- prevenciu sociálneho vylúčenia fyzickej osoby a rodiny.

Podľa § 1 zákona č. 599/2003 Z. z., tento zákon upravuje právne vzťahy pri posudzovaní hmotnej núdze občana a poskytovaní dávky v hmotnej núdzi (ďalej len „dávka“) a príspevkov k dávke (ďalej len „príspevok“), ktorých cieľom je spolu s jeho príjmami zabezpečiť základné životné podmienky a pomôcť v hmotnej núdzi s príspevom aktívnej účasti občana a fyzických osôb, ktoré sa s občanom spoločne posudzujú. Základné životné podmienky na účely tohto zákona sú jedno teplé jedlo denne, nevyhnutné ošatenie a prístrešie.

Podľa § 2 zákona č. 599/2003 Z. z., hmotná núdza je stav, keď príjem občana a fyzických osôb, ktoré sa s občanom spoločne posudzujú, nedosahuje životné minimum a občan a fyzické osoby, ktoré sa s občanom spoločne posudzujú, si príjem nemôžu zabezpečiť alebo zvýšiť vlastným pričinením.

Na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku je nutné uviesť, že z vyššie citovaných ustanovení vyplýva, že zákonodarcu rozlišuje o. i. poskytovanie príspevkov k dávke v hmotnej núdzi a poskytovanie sociálnych služieb. V dôsledku toho, že tieto inštitúty sú rozdielne z hľadiska predmetu ako aj charakteru, sú upravené v osobitných zákonoch. Z predmetu zákona o pomoci v hmotnej núdzi vyplýva, že tento upravuje hlavne právne vzťahy pri posudzovaní hmotnej núdze občana a poskytovaní dávky v hmotnej núdzi a príspevkov k dávke s tým, že hmotnú núdzu je potrebné chápať ako stav, keď príjem občana a fyzických osôb, ktoré sa s občanom spoločne posudzujú, nedosahuje životné minimum a občan a fyzické osoby, ktoré sa s občanom spoločne posudzujú, si príjem nemôžu zabezpečiť alebo zvýšiť vlastným pričinením.

Naproti tomu, zo znenia ustanovenia § 2 ods. 1 zákona o sociálnych službách vyplýva, že pod poskytovaním sociálnych služieb sa rozumie určitá fyzická činnosť (odborná alebo obslužná), ktorá sa priamo podieľa na prekonávaní a zmierňovaní sociálnych dôsledkov. Takými činnosťami sú napríklad prepravná služba, sprievodcovská služba, tlmočnícka služba, domov na pol ceste, nocľaháreň a iné. Všetky sociálne služby sú podľa druhu uvedené v § 12 ods. 1 zákona o sociálnych službách.

V skratke tak možno povedať, že predmetom jedného zákona je poskytovanie peňažných prostriedkov a predmetom druhého zákona je určitá činnosť. Z uvedeného teda vyplýva, že príspevky k dávke v hmotnej núdzi a sociálne služby sú úplne odlišné inštitúty.

Z terminologického vymedzenia okruhu vecí uvedených v ustanovení § 11 ods. 4 druhej vety vyhlášky je zrejmé, že zákonodarcu presne uvádza, za ktoré veci patrí odmena za jeden úkon právnej služby vo výške 1/13 výpočtového základu. Ide o dávkové veci sociálneho poistenia, veci sociálnych služieb a veci týkajúce sa preskúmania rozhodnutia o priestupkoch. V prípade, ak by zákonodarcu v citovanom ustanovení uviedol, že: „Vo veciach sociálnych patrí odmena...“, tak by sa dalo uvažovať o tom, či veci týkajúce sa poskytovania peňažných príspevkov v zmysle zákona o pomoci v hmotnej núdzi možno charakterizovať ako veci sociálne, a teda by za ne patrila odmena vo výške 1/13 výpočtového základu. Najvyšší súd nesúhlasí s názorom žalovaného, že predmet konania o preskúmaní rozhodnutia žalovaného, týkajúceho sa poskytnutia peňažného príspevku na bývanie, je vecou týkajúcou sa

sociálnych služieb tiež z dôvodu, že veci týkajúce sa poskytovania peňažných príspevkov k dávke v hmotnej núdzi podľa zákona o pomoci v hmotnej núdzi nemožno stotožniť ani s pojmom dávky sociálneho poistenia, ktoré sú upravené zákonom č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení, navyše ani s vecou týkajúcou sa preskúmavania rozhodnutia o priestupkoch.

Vzhľadom na uvedené sa odvolací súd stotožnil so záverom krajského súdu, že žalovaný, ani prvostupňový správny orgán nerozhodli v súlade so zákonom, preto jeho odvolaním napadnutý rozsudok v celom rozsahu ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 a 2 O.s.p. potvrdil, a to vrátane výroku o trovách konania, ktorý rovnako považuje za správny.

O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa ustanovenia § 250k ods. 1 O.s.p. v spojení s § 224 ods. 1 O.s.p. a § 246c ods. 1 vety prvej O.s.p. tak, že žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi na účet právneho zástupcu trovy odvolacieho konania v celkovej výške 138,04 Eur, ktorá pozostáva z náhrady trov právneho zastúpenia za 1 úkon právnej služby (spísanie vyjadrenia k odvolaniu žalovaného) v uplatnenej výške 130 Eur a z režijného paušálu 8,04 Eur.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku n i e j e prípustný opravný prostriedok.